

Mårten Olsson
Mark- och Exploateringschef
marten.olsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Svar på Initiativärende (S) Placering av fängelse i Trelleborg

Sammanfattning

Ett initiativärende väcktes i kommunstyrelsen 2021-04-07 vilket resulterade i att kommundirektören fick uppdraget att utreda möjligheterna att flytta fängelseetableringen västerut. Initiativet väcktes utifrån att kommunen nyligen förvärvat fastigheten Nio-E 1 som är en intilliggande fastighet

Utredningen visar att det förvisso är möjligt att flytta fängelseetableringen västerut men nyttan är i det närmaste obefintlig och kostnaderna för kommunen och konsekvenserna för andra etableringar inom BCT mycket stora. Påverkan på boendes oro för fängelset och dess verksamhet bedöms inte påverkas och skillnad på antal i aspråkstagna ha jordbruksmark är liten.

Då avvägningar mellan olika intressen och konsekvenser redan gjorts i lokaliseringsutredningen och i arbete med detaljplanen är kommunledningsförvaltningens starkaste rekommendation att inte flytta fängelset västerut utan att låta pågående planeringsarbete fortgå

Beslutsunderlag

KS 2021/212 Tjänsteskrivelse Svar på Initiativärende (s) Placering av fängelse i Trelleborg (denna skrivelse) inklusive Utredning av flytt av fängelset västerut
KS 2021/212 Bilaga till Utredning av flytt av fängelset västerut.
KS 2021/212 Initiativärende (s) Placering av fängelse i Trelleborg
Samrådshandling förslag till detaljplan DP269 del av Dalköpinge 2:1 m.fl.

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att notera Utredningen av flytt av fängelset västerut.

att lägga utredningen till handlingarna.

Beslutet skickas till

Tillväxtavdelningen
Samhällsbyggnadsnämnden

Ärendet

Ett initiativärende väcktes i kommunstyrelsen 2021-04-07 vilket resulterade i att kommundirektören fick uppdraget att utreda möjligheterna att flytta fängelseetableringen västerut. Initiativet väcktes utifrån att kommunen nyligen förvärvat fastigheten Nio-E 1 som är en intilliggande fastighet. Möjligheter och konsekvenser har utretts och redovisas under rubriken Utredning av flytt av fängelset nedan samt i bilaga med illustrationer.

Utredningen visar att det förvisso är möjligt att flytta fängelseetableringen västerut men nyttan är i det närmaste obefintlig och kostnaderna för kommunen och konsekvenserna för andra etableringar inom BCT mycket stora. Påverkan på boendes oro för fängelset och dess verksamhet bedöms inte påverkas och skillnad på antal i aspråkstagna ha jordbruksmark är liten.

Då avvägningar mellan olika intressen och konsekvenser redan gjorts i lokaliseringsutredningen och i arbete med detaljplanen är kommunsledningsförvaltningens starkaste rekommendation att inte flytta fängelset västerut utan att låta pågående planeringsarbete fortgå.

Utredning av flytt av fängelse västerut

Inför etableringen av ett fängelse i Trelleborgs kommun gjordes ett antal utredningar och bland annat en lokaliseringsutredning. Denna utredning pekar ut det område som nu är föremål för detaljplanering för att möjliggöra en fängelseetablering. Det finns mycket begränsat med platser med 50 ha sammanhängande kommunägd mark. Det är inom BCT och norr om Skegrie.

Detaljplanen på det nu aktuella har varit på samråd och justeringar utifrån inkomna synpunkter och kompletterande underlag arbetas in för att enligt plan gå ut på granskning i september 2021.

Lokaliseringen har i arbetet kopplat till detaljplanen förfinats och detaljerats efter hand. Justeringar i detaljplanen kommer att göras dock inte något väsentligt i fråga om lokaliseringen.

Till utredningen hör en sammanfattande bilaga med kartor och illustrationer.

Förvärv av Nio-E 1

Kommunen har förvärvat fastigheten Nio-E 1 (tillträder 20/4 2021). Fastigheten är bebyggd med 2 större lager/tillverkningsbyggnader. Den östra delen av fastigheten som i dag är obebyggd är redan i anspråkstagen för fängelseetableringen. Det innebär att en flytt av fängelset västerut kräver att höglagret rivs. Värdet på byggnaden som i så fall skulle rivas är ca 50 mkr. Till detta kommer rivningskostnad mm på ett flertal miljoner kr. Om byggnaden rivs skulle en flytt av fängelset vara möjligt på omkring 250 m väster ut. Om även den andra större tillverkningsbygganden rivs kan fängelset flyttas ytterligare ca 50 m. Värdet på denna byggnad bedöms också till ca 50 mkr.

Det är alltså markmässigt möjligt att flytta fängelseetableringen som en följd av kommunens förvärv av fastigheten Nio-E 1 maximalt ca 300 m västerut. Att riva båda byggnaderna och därmed möjliggöra detta får betraktas som orealistiskt och därför utgår konsekvenser och noteringar nedan utifrån att endast höglagret rivs.

Det går inte att flytta fängelset västerut utan att byggnaden rivs. Eftersom byggnaden har varuintag och kontor i öster så försvåras användningen av återstående del av byggnaden om ca 50 % skulle sparas.

Kommunledningsförvaltningens bedömning och uppfattning är att antingen så river man hela byggnaden eller inget alls.

Konsekvenser av en rivning av höglagret och därefter en flytt av fängelset ca 250 m väster ut.

Att riva det befintliga höglagret på fastigheten Nio-E 1 skulle ekonomiskt sett innebära stor förlust för kommunen.

Tidsplan för detaljplanen och därmed etableringen kommer att behöva flyttas fram om fängelset ska flyttas väster ut. Detta eftersom att en viss del av planarbetet skulle behöva göras om. Arbete från kriminalvårdens sida skulle också behövas.

Fastigheten Nio-E 1 är ett strategiskt förvärv av kommunen för att säkerställa möjligheten att utveckla en logistikhub inom BCT, med unika möjligheter kopplat till både båt, lastbil och järnväg. En flytt av fängelset västerut skulle påtagligt försvåra möjligheterna till en logistikhub och i princip omöjliggöra koppling till järnväg. Detta eftersom att en förlängning av befintligt industrispår inte är möjligt. Att mista den kopplingen är olyckligt utifrån ett framtida hållbarhetsperspektiv, då vi i framtiden behöver mer järnvägstransporter.

Den logistikverksamhet som Trelleborgs Hamn bedriver i befintlig hamn måste flyttas för att Sjöstaden ska kunna förverkligas. Med en framtida östlig hamnin fart så är det naturligt att hamnens logistikverksamhet placeras inom BCT. Denna verksamhetsflytt försvåras med en rivning av höglagret och avsaknaden av järnvägsspår. Kan inte hamnens verksamhet flytta kan inte utbyggnaden av Sjöstaden påbörjas. Så tidsplanen för Sjöstaden kan behöva flyttas fram.

Rivningen av höglagret och en flytt av fängelset 250 m västerut sparar ungefär 5 ha jordbruks mark kopplat till fängelseetableringen. Eftersom att hela nuvarande etableringsyta för fängelset är utpekad i gällande fördjupad översiktsplan som verksamhetsområde eller framtida verksamhetsområde efter 2028 så är det rimligt att tro att all denna mark kommer att tas i anspråk för verksamheter över en längre period. Det är därför troligt att en fängelseflytt inte påverkar kommunens anspråktagande av jordbruksmark totalt sett inom området över längre tid.

Samrådsförslaget för detaljplanen innefattar även en expansion av växthus. Deras tänkta expansion behöver troligen minskas om fängelset flyttas västerut. Orsaken till detta är att en flytt inte kan ske rakt västerut eftersom att hela BCT begränsas i norr av den gamla banvallen. En flytt väster ut innebär i praktiken en förflyttning svagt åt sydväst.

Det motstånd som medborgare visat mot en fängelseetablering är förutom omtanke om skydda av jordbruksmark även påverkan på landskapsbilden och oro kopplat till fängelsets verksamhet och den egna säkerheten.

En flytt västerut gör att byggnaderna placeras ”närmare” staden. Men i övrigt så är storlek och volym den samma. Självklart får en flytt en påverkan på landskapsbilden men byggnaderna kommer oaktat placering att synas i landskapet. Med en annan verksamhetsetablering kopplat till logistik skulle påverkan utifrån

höjd och volym troligen bli ännu större. Logistikbyggnader är större per byggnadsvolym.

Den oron kring säkerhet kopplat till fängelsets verksamhet påverkas inte av en flytt av fängelset västerut. Det är fortfarande samma verksamhet i samma omfattning. Det blir samma infart från väg 9 och samma mängd trafik.

På kartor och illustrationer i bilagan finns avstånd till boende markerade. En flytt av fängelset västerut ger så klart längre avstånd till fängelset för östliga boenden. Men för boende i de andra riktningarna innebär det ingen skillnad. Faktum är att det blir något kortare avstånd till de boende söder om väg 9.

Avståndet till närmaste förskola bli marginellt kortare och avståndet till närmaste skola blir marginellt längre. Det får alltså en väldigt liten påverkan i praktiken.

Ett bättre sätt att påverka och begränsa medborgares oro kopplat till fängelsets verksamhet är att fortsätta att informera och kommunicera och svara på frågor, från både kommunens och Kriminalvårdens sida.

En flytt av fängelset minskar behovet av arkeologisk utgrävning med uppskattningsvis 25%. Osäkerheten i denna uppskattning är att det inte är möjligt att veta exakt var de största fyndigheterna finns innan de faktiska arbetena påbörjats. Samtidigt genom att inte genomföra utgrävningar medför att historien på platsen förblir okänd. Om marken tas i anspråk för annan verksamhet vid ett senare tillfälle så behöver utgrävningarna göras då istället. Ekonomiskt sett är det mindre kostnad för att grävs ut arkeologin än att riva höglagret.

Slutsats

Det är möjligt att flytta fängelset västerut men de negativa konsekvenserna av en flytt skulle vida överstiga fördelar. En flytt skulle inte heller påverka medborgares och närboendes oro som initiativärendet anger som huvudorsak viljan att utreda en flytt västerut.

Avvägningar har gjorts under det arbete som skett löpande och den nu aktuella platsen är den bästa för ett fängelse i Trelleborg.

Kommunledningsförvaltningens rekommendation är därför att fortsätta arbetet med etableringen av ett fängelse och detaljplanen på nuvarande plats.